EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 12.12.2018
COM(2018) 815 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Končno poročilo

v skladu s členom 4 Sklepa št.562/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o udeležbi Evropske unije v povečanju kapitala Evropskega investicijskega sklada

1. UVOD

V skladu s členom 4 Sklepa št. 562/2014[1] se v tem končnem poročilu ocenjuje, kako se je s povečanjem kapitala Evropskega investicijskega sklada (EIS) dosegel cilj povečanja podpore EIS za ukrepe, ki dopolnjujejo ukrepe držav članic v korist podjetij, še posebej malih in srednjih podjetij (MSP). Iz vmesnega poročila z dne 19. decembra 2016[2] je razvidno, da se je zaradi povečanja kapitala, ki takrat še ni bilo popolnoma dokončano, že povečalo financiranje, ki je na voljo MSP in podjetjem s srednje veliko tržno kapitalizacijo.

1.1 Evropski investicijski sklad

a) Kapitalska sestava in povečanja

Evropski investicijski sklad so leta 1994[3] ustanovile Evropska investicijska banka (EIB), Evropska skupnost, zdaj Evropska unija (EU), ki jo zastopa Evropska komisija (Komisija), ter več javnih in zasebnih finančnih institucij, pri čemer je njegov odobreni kapital znašal 2 milijardi ECU (zdaj EUR) in je bil vplačan v višini 20 %. Leta 2007 se je odobreni kapital povečal na 3 milijarde EUR. Komisija je za plačilo uporabila dividende EIS, prejete med letoma 2007 in 2010, preostanek pa je pokrila iz proračuna EU, kar je omogočilo, da je EU obdržala 30-odstotni lastniški delež.

Pri drugem povečanju kapitala, ki so ga delničarji EIS odobrili na skupščini 27. maja 2014, se je odobreni kapital povečal na 4,5 milijarde EUR. Predlog Komisije o uporabi dividend EU za vpis novih delnic je bil zavrnjen, vendar je bilo v proračunu EU za obdobje 2014–2017 rezerviranih 178 milijonov EUR za vpis do 450 novih delnic. Zaradi povečanja vrednosti delnic je ta znesek zadostoval samo za vpis dodatnih 437 delnic za EU[4], tako da se je njen delež v EIS nekoliko zmanjšal. Evropska investicijska banka ima trenutno v lasti 2 642 (58,7 %) delnic EIS, EU 1 337 (29,7 %), 32 finančnih institucij pa skupaj 521 (11,6 %).

Glavni cilji povečanja kapitala v letu 2014 so bili:

(1) razvoj kapitalskih trgov za posojila MSP, da bi se razširile možnosti virov likvidnosti za banke in lizinške družbe MSP;
(2) izboljšanje dostopa MSP do financiranja z upoštevanjem zahteve Evropskega sveta, naj se okrepi edinstvena zmožnost za izboljšanje kreditne kakovosti EIS;
(3) podpora rasti EIS kot temeljnega vlagatelja v trg tveganega kapitala in trg kapitala za rast;

[1] Sklep št. 562/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o udeležbi Evropske unije v povečanju kapitala Evropskega investicijskega sklada (UL L 156, 24.5.2014, str. 1).
[2] Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu. Vmesno poročilo o udeležbi Evropske unije v povečanju kapitala Evropskega investicijskega sklada in ustreznem povečanju podpore Evropskega investicijskega sklada ukrepom v korist podjetjem, zlasti malim in srednjim podjetjem, v skladu s členom 4 Sklepa št. 562/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o udeležbi Evropske unije v povečanju kapitala Evropskega investicijskega sklada, COM(2016) 795 final.
[3] Sklep Sveta 94/375/ES z dne 6. junija 1994 o članstvu Skupnosti v Evropskem investicijskem skladu (UL L 173, 7.7.1994, str. 12).
[4] 437 novih delnic je bilo kupljenih za 177 895 462,23 EUR (povprečna cena na delnico je bila 408 199,52 EUR).

(4) okrepitev vloge EIS pri naložbah v mikrofinanciranje in naložbah s socialnim učinkom ter s tem omogočanje prelomnih udeležb v obliki lastniškega kapitala v novih socialnih podjetjih in finančnih institucijah;
(5) omogočanje delitve tveganja med pooblastili EIS na podlagi sovlaganj;
(6) podpora bonitetni oceni EIS AAA z novimi kapitalskimi injekcijami in dokazovanjem njegovega večjega političnega pomena.

b) Operativne dejavnosti

EIS je veja skupine EIB, ki se ukvarja s tveganim kapitalom ter podpira financiranje evropskih MSP. Načrtuje, razvija in razporeja tvegani kapital in kapital za rast, jamstva in mikrofinančne instrumente, ki so usmerjeni v MSP in podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo, da bi v sodelovanju s Komisijo spodbudil dodatne naložbe v Evropi ter povečal učinek finančnega vzvoda proračunskih sredstev EU in prispevkov držav članic. Pri tem uporablja tržne finančne instrumente (listinjenje, razpršeni dolžniški skladi itn.). EIS spodbuja cilje EU v zvezi s podporo inovacijam, raziskavam in razvoju, podjetništvu, rasti in zaposlovanju ter finančni vključenosti z zagotavljanjem teh finančnih produktov finančnim posrednikom.

Aktiven je v državah članicah EU, državah kandidatkah in potencialnih državah kandidatkah ter državah Evropskega združenja za prosto trgovino. Trenutno je ima več kot 122 pooblastil, predvsem Komisije in EIB. Nanašajo se na kapitalske naložbe in jamstva ter v omejenem obsegu na financirane instrumente. Poleg tega EIS razpolaga s pooblastili držav članic in organov, ki upravljajo sredstva evropskih strukturnih in investicijskih skladov (skladov ESI), skladov skladov, podjetij ter javnih in zasebnih institucij, ter sovlaga lastna sredstva v kapitalske in dolžniške poslovne dejavnosti.

c) Kreditne zahteve in pričakovana raven bonitete

Področja poslovanja EIS vključujejo različna tveganja, izražena v določeni ravni razporeditve ekonomskega kapitala, ki ga je treba dati na stran. Zgornja meja za obveznosti iz lastnih sredstev v okviru jamstvenih poslov je trikrat višja od zneska vpisanega kapitala. Upravni odbor EIS je po pooblastilu skupščine 8. marca 2017 povečal zgornjo mejo za naložbe v kapital z lastnimi sredstvi EIS s 50 % na 70 % lastnih sredstev. EIS je z obvladovanjem tveganja in upravljanjem kapitala ohranil stabilno bonitetno oceno AAA, ki so jo pred kratkim znova potrdile večje bonitetne agencije, ki so poudarile predvsem povečanje kapitala v letu 2014. Obseg produktov EIS ter njihovo geografsko in sektorsko področje uporabe podpirata zmerno in trajnostno izpostavljenost tveganju.

2. DOSEŽKI EVROPSKEGA INVESTICIJSKEGA SKLADA V OBDOBJU 2014–2018, KI SO SE SPODBUDILI S POVEČANJEM KAPITALA

2.1 Pregled v drugem četrtletju 2018[5]

Evropski investicijski sklad je do 30. junija 2018 povečal obseg svojih dejavnosti za povprečno 30 % na leto[6] v primerjavi z letom 2013. Izvedel je 1 120 poslov, s katerimi je

[5] Najnovejši razpoložljivi podatki, ki jih je sporočil Evropski investicijski sklad.
[6] SLSR (sestavljena letna stopnja rasti) na podlagi obsega konec leta 2017.

zagotovil naložbe v vrednosti 44 milijard EUR. Od tega se je 771 poslov zanašalo na kapitalsko osnovo sklada. Uporabljenih je bilo 12,1 milijarde EUR lastnih sredstev EIS, od tega zneska je bilo več kot 10 milijard EUR investiranih poleg sredstev pooblastil, ki jih upravlja sklad. EIS naj bi s svojo dejavnostjo zagotovil 154 milijard sredstev na ravni MSP in podjetij s srednje veliko kapitalizacijo.

Posledična obsežna kapitalizacija je bila odločilni dejavnik pri tem, da je EIS uspešno zagnal Evropski sklad za strateške naložbe (EFSI), in spodbuja povečanje sklada EFSI (EFSI 2.0), kakor je bilo odločeno konec leta 2017. EIS je z lastnimi sredstvi spodbudil uporabo sklada EFSI pred sprejetjem zakonodaje o EFSI 2.0, pri čemer je za vnaprejšnje financiranje uporabil do 500 milijonov EUR. V okviru EFSI 2.0 se je jamstvo sklada EFSI povečalo na skupno 26 milijard EUR (pričakovane uresničene naložbe pa s 315 milijard EUR na 500 milijard EUR), medtem ko se je naložbeno obdobje podaljšalo do leta 2020. Zato bo moral Evropski investicijski sklad poleg sklada EFSI med letoma 2018 in 2020 uporabiti tudi precej lastnih virov.

2.2 Lastniški kapital (tvegani kapital in kapital za rast)

Dodatna zmogljivost za prevzemanje tveganja, ki izhaja iz povečanja kapitala, je EIS omogočila, da je povečal doseg svojih naložb v lastniški kapital z vidika vloženih zneskov in hitrosti vlaganja. V obdobju 2014–2018 je z dejavnostmi lastniškega kapitala zagotovil več kot 64 milijard EUR na ravni končnih prejemnikov.

a) Operacije v okviru sklada EFSI/sredstev tveganega kapitala, ki temeljijo na povečanem kapitalu

Sredstva tveganega kapitala EIB so EIS več kot 18 let omogočala izvajanje strategije kapitalskih naložb v segmentih trga tveganega kapitala in kapitala za rast ter večje naložbe na podlagi hibridnega dolžniško-lastniškega financiranja. EIS poleg sredstev pooblastil sovlaga lastna sredstva. Evropska investicijska banka je julija 2015 sredstva tveganega kapitala povečala za 2,5 milijarde EUR (s čimer je dosegla skupni znesek 9,5 milijarde EUR) v okviru sklopa EFSI za MSP za naložbe zasebnega kapitala in prenosa tehnologij v MSP in podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo. Konec leta 2015 so obveznosti v zvezi z EFSI v 45 skladih znašale 1,4 milijarde EUR. S tem povezano financiranje je doseglo 8,1 milijarde EUR in naj bi omogočilo mobilizacijo naložb na ravni končnih prejemnikov v višini 14,6 milijarde EUR (razmerje finančnega vzvoda skoraj 1 : 11).

Sovlagateljski sklad Mezzanine Co-Investment Facility (MCIF) v okviru pooblastila za sredstva tveganega kapitala je hibridni dolžniško-lastniški instrument v vrednosti 101 milijona EUR. Ta instrument je Evropskemu investicijskemu skladu poleg vlaganja v mezzanine sklade omogočil sovlaganje v ciljna podjetja. Obveznosti v okviru sovlagateljskega sklada MCIF so do junija 2018 znašale 98 milijonov EUR (od tega 5 milijonov EUR lastnih sredstev EIS), s katerimi se je spodbujala širša uporaba sovlagateljskih rešitev in obravnavali jasno opredeljeni izpadi zbiranja sredstev. EIS je v obdobju od januarja 2014 do junija 2018 namenil 9,9 milijarde EUR v okviru sredstev tveganega kapitala, vključno s 437 milijoni EUR lastnih sredstev.

b) Lastniški produkt SMEW sklada EFSI

Evropski investicijski sklad, EIB in Komisija so julija 2016 uvedli lastniški produkt SMEW sklada EFSI, katerega splošna naložbena zmogljivost v znesku 2 071 milijonov EUR je usmerjena v naložbe lastniškega kapitala na širokem področju potreb po financiranju in načinov izvajanja (sovlaganje, prenos tehnologije, skladi skladov, socialni učinek itn.). Ta produkt ima dva podsklopa, za rast/širitev in naložbe v zgodnji fazi. Sodelovalna platforma omogoča nacionalnim spodbujevalnim bankam in institucijam, da zagotovijo enaka proračunska sredstva za naložbe v okviru lastniškega produkta SMEW sklada EFSI. EIS je v obdobju od julija 2016 do junija 2018 namenil 1 milijardo EUR v okviru lastniškega produkta SMEW sklada EFSI, vključno s 177 milijoni EUR lastnih sredstev.

c) Delitev tveganja EIS v okviru pooblastil EU – enotni lastniški finančni instrument EU

Pri enotnem lastniškem finančnem instrumentu EU so proračunska sredstva EU razporejena skupaj z lastnimi sredstvi EIS. Vključuje kapitalski instrument za rast v okviru programa COSME (COSME EFG) in instrument tveganega kapitala za MSP InnovFin v okviru programa Obzorje 2020 (InnovFin Equity), ki zajema tudi pilotno pobudo za poslovne angele.

Prek kapitalskega instrumenta za rast v okviru programa COSME Evropski investicijski sklad vlaga v sklade, ki zagotavljajo lastniško in mezzanine financiranje MSP z velikim potencialom rasti v fazi širitve in rasti, zlasti MSP, ki delujejo čezmejno. Do junija 2018 je bilo v okviru kapitalskega instrumenta za rast podpisanih 13 naložb, ki so pomenile skupne obveznosti v znesku 160 milijonov EUR, od katerih je bilo 8 milijonov EUR lastnih sredstev EIS.

Evropski investicijski sklad je prek instrumenta InnovFin Equity usmerjen v naložbe v prenos tehnologije, poslovne angele, sklade tveganega kapitala in sklade skladov, ki zagotavljajo lastniški kapital podjetjem v zgodnji fazi, in sicer v predsemenski, semenski in zagonski fazi, ki morda še niso ustvarila prihodkov. Skoraj 3 milijarde EUR namenja podjetjem v državah članicah in državah, povezanih s programom Obzorje 2020.

V okviru sklada EFSI je bil oblikovan strukturirani finančni produkt za naložbe v zgodnji fazi (podsklop 2). Ta produkt združuje 458 milijonov EUR iz instrumenta EU InnovFin Equity z obveznostjo v znesku 270 milijonov EUR, ki uživa jamstvo EU v okviru EFSI, in obveznostjo v znesku 290 milijonov EUR v okviru lastnih sredstev Evropskega investicijskega sklada (vsa ta sredstva skupaj se imenujejo instrument IFE za zgodnjo fazo). Do junija 2018 je EIS 29 skladom lastniškega kapitala namenil skupno 539 milijonov EUR, vključno s 153 milijoni EUR lastnih sredstev.

d) Delitev tveganja EIS v okviru pooblastil EU in produkt lastniškega kapitala sklada EFSI

Leta 2016 je EIS uvedel program vseevropskega sklada skladov tveganega kapitala za naložbe v vseevropske sklade skladov tveganega kapitala, ki jih upravlja zasebni sektor in so tržno usmerjeni, za kar je uporabil lastna sredstva skupaj s sredstvi kapitalskega instrumenta za rast v okviru programa COSME ter podsklopa 1 in 2 lastniškega produkta SMEW sklada EFSI, kar je znano tudi kot instrument IFE za zgodnjo fazo (kombinacija instrumenta lastniškega kapitala InnovFin v okviru programa Obzorje 2020, instrumenta lastniškega kapitala sklada EFSI in lastnih sredstev EIS). EIS je usmerjen v naložbe v upravičene sklade skladov tveganega kapitala v skupnem znesku 410 milijonov EUR, h kateremu EIS prispeva

67,5 milijona EUR iz lastnih sredstev. Oktobra 2018 sta bila podpisana dva sporazuma z upravitelji skladov skladov tveganega kapitala, o štirih pa so potekala pogajanja.

e) Razvoj naložb s socialnim učinkom: pospeševalnik socialnega učinka

Pospeševalnik socialnega učinka je pobuda, ki jo je EIS leta 2013 uvedel kot del strategije naložb z učinkom v okviru skupine EIB, s katero se je odzval na politiko EU, da se vzpostavi trg trajnostnega financiranja za socialno podjetništvo v Evropi. Je sklad skladov, ki si prizadeva ustvariti portfelj naložb lastniškega kapitala v sklade s socialnim učinkom. Spodbuja socialno vključenost, marginaliziranim družbenim skupinam zagotavlja druge možnosti za zaposlitev in prispeva k rasti ter zagotavlja razpoložljivost najrazličnejših možnosti financiranja, vključno z dolžniškimi ali hibridnimi dolžniško-lastniškimi instrumenti.

Pospeševalnik socialnega učinka se v višini 180 milijonov EUR financira iz finančnega instrumenta s socialnim učinkom v okviru EREM, tj. pooblastila EIB. Skupne obveznosti za pospeševalnik socialnega učinka so ob njegovem dokončnem zaključku izvajanja julija 2015 znašale 243 milijonov EUR, in sicer na podlagi dodatnih naložb v okviru sredstev tveganega kapitala (48 milijonov EUR), lastnih sredstev EIS (11,5 milijona EUR) in štirih drugih vlagateljev (vsak po 1 milijon EUR): bolgarske razvojne banke, finskega sklada za inovacije Sitra, Crédit Coopératif in sklada DB za investicije z družbenim učinkom I (Deutsche Bank).

f) Regionalni doseg

EIS je razširil regionalni doseg. Trenutno upravlja 42 regionalnih skladov skladov, ki združujejo obveznosti v znesku 6,3 milijarde EUR. Leta 2016 je z regionalnimi partnerji z združevanjem sredstev skladov ESI in produkta SMEW sklada EFSI vzpostavil dva sklada skladov, usmerjena zlasti v Estonijo (60 milijonov EUR) in Švedsko (582 milijonov SEK – približno 60,5 milijona EUR). V letu 2016 je EIS skupaj z regionalnimi partnerji vzpostavil sklad skladov v Grčiji (260 milijonov EUR) s sredstvi tveganega kapitala in skladov ESI (pričakovan finančni vzvod 326 milijonov EUR) ter druge sklade skladov na Nizozemskem (200 milijonov EUR), v Nemčiji (400 milijonov EUR) in Turčiji (200 milijonov EUR). Leta 2017 so EIS in njegovi regionalni partnerji vzpostavili osem skladov skladov, usmerjenih zlasti v Romunijo (84 milijonov EUR), Češko republiko (50 milijonov EUR), Italijo (41 milijonov EUR), Finsko (30 milijonov EUR) in Srednjo Evropo (106 milijonov EUR).

EIS je sprožil številne programe skupnih naložb, kot je škotsko-evropski program skupnih naložb za rast, v katerega sta EIS in Scottish Enterprise oba prispevala finančna sredstva v višini 50 milijonov GBP, ali nizozemski program skupnih naložb za rast, v katerega sta EIS in nizozemska agencija za naložbe prispevala 50 milijonov EUR.

EIS je tudi razširil svoje dejavnosti v okviru pobude evropskega sklada poslovnih angelov iz leta 2012. V okviru tega sklada EIS s poslovnimi angeli in drugimi neinstitucionalnimi vlagatelji sovlaga v inovativna podjetja v semenski fazi, zagonski fazi ali fazi rasti. Evropski sklad poslovnih angelov zdaj vključuje Avstrijo, Nemčijo, Irsko, Nizozemsko, Španijo, Dansko in Finsko. Sredstva v okviru te pobude so konec junija 2018 znašala 392 milijonov EUR, od katerih je bilo vsaj 38 milijonov EUR dodeljenih iz lastnih sredstev EIS.

g) AMUF

Leta 2017 je EIS ustanovil krovni sklad za upravljanje premoženja (AMUF), ki ga trenutno sestavljajo trije sklopi: evropski kapital za rast, evropski tvegani kapital za tehnologijo in evropski tvegani kapital za znanosti o življenju.

Krovni sklad za upravljanje premoženja povečuje znesek tveganega kapitala, ki je na voljo za naložbeno dejavnost v Evropi ter privablja mnoge nove institucionalne vlagatelje za evropske trge zasebnega kapitala in tveganega kapitala. EIS se je zavezal, da bo vložil približno 2,5 % skupnega kapitala, ki ga zagotovijo drugi vlagatelji. Konec junija 2018 so trije vlagatelji prevzeli obveznosti v skupni višini 345 milijonov EUR. Vpisno obdobje za zbiranje sredstev poteče leta 2019, pri čemer je najvišji ciljni obseg sklada 2 milijardi EUR, od EIS pa se pričakuje, da bo prispeval do 50 milijonov EUR lastnih sredstev.

2.3. Dolg (jamstva, listinjenje in mikrofinanciranje)

Poleg novih pooblastil, razdeljenih v obdobju 2014–2018, ki so temeljila izključno na sredstvih pooblastil, je bilo s sovlaganjem in/ali delitvijo tveganja EIS uvedenih veliko v dolg usmerjenih pooblastil. Poleg tega je EIS okrepil svoje dejavnosti na podlagi lastnega tveganja v zvezi z operacijami za izboljšanje kreditne kakovosti. Obseg posojil za MSP s finančnim vzvodom, ki so jih zagotovile finančne institucije, sodelujoče v dolžniških produktih EIS v obdobju 2014–2018, naj bi dosegel 85 milijard EUR.

a) Pooblastilo za povečanje tveganja EIB (EREM)

EIB in EIS sta marca 2014 podpisala EREM, da bi z dodatnimi jamstvenimi, dolžniškimi in lastniškimi instrumenti podprla oslabljeno financiranje evropskih podjetij. Temu je bilo namenjenih skupaj 6 milijard EUR, od katerih je 4 milijarde EUR zagotovila EIB, do 2 milijardi EUR pa EIS. Naložbeno obdobje EREM se zaključi konec leta 2018. Produkti/sklopi EREM so okrepili obstoječe dejavnosti ali alternativna orodja za financiranje za odziv na konkretne nove potrebe trga:

- **izboljšanje kreditne kakovosti vrednostnih papirjev s premoženjskim kritjem** je povečalo zmogljivost srednjih tranš vrednostnih papirjev s premoženjskim kritjem, pri čemer so se sprostila sredstva, da jih lahko originatorji posojajo MSP in malim podjetjem s srednje veliko tržno kapitalizacijo. V okviru te dejavnosti je bilo zagotovljenih več kot 855 milijonov EUR, od katerih je 291 milijonov EUR iz lastnih sredstev EIS. Obseg dodatnih posojil za MSP s finančnim vzvodom, ki so jih zagotovili originatorji, je ocenjen na 5 milijard EUR;

- **zadružne banke in manjše institucije EREM** so razširile obseg posrednikov skupine EIB, pri čemer so vključile zlasti male zadružne banke in druge manjše institucije, usmerjene predvsem v manjša MSP in zagonska podjetja. Od originatorjev pa se je pričakovalo, da bodo sproščena sredstva uporabili za posojila MSP. EIS je izvedel 16 kreditnih poslov v skupni višini 153 milijonov EUR, od katerih je 7,7 milijona EUR prispeval iz lastnih sredstev;

- **posojilni skladi EREM** – nov segment, iz katerega črpa EIS, da bi povečal razpoložljivost posojil za financiranje MSP in malih podjetij s srednje veliko tržno kapitalizacijo zunaj tradicionalnih bančnih kanalov. Do zdaj je EIS v 26 poslih uporabil lastna sredstva v znesku skoraj 57 milijonov EUR, pri čemer je bil skupni obseg naložb 1 135 milijard EUR;

• **pobuda EREM-MSP** od EIS zahteva, da poleg financiranja, ki ga zagotavlja EIB, prispeva lastna sredstva. Do zdaj je EIS v 67 poslih uporabil lastna sredstva v znesku do 159 milijonov EUR, pri čemer je bil skupni obseg naložb 4,3 milijarde EUR.

b) Kapitalski prispevki EIS k jamstveni shemi za MSP programa InnovFin (SMEG)

EIS je finančnim posrednikom od leta 2014 ponujal neomejena jamstva ali posredna osebna jamstva in jim tako omogočil, da pod ugodnimi pogoji zagotavljajo dolžniško financiranje inovativnim MSP in malim podjetjem s srednje veliko tržno kapitalizacijo v državah članicah in pridruženih državah.

Z 1,8 milijarde EUR iz proračuna EU in izpostavljenostjo EIS v znesku do 7,2 milijarde EUR se je v obdobju od leta 2014 do junija 2018 zagotovila razpoložljivost dolžniškega financiranja inovativnih podjetij v znesku približno 18 milijard EUR in spodbudile naložbe v znesku približno 26 milijard EUR. EIS je izvedel 177 jamstvenih poslov v skupni vrednosti 9 milijard EUR, pri čemer je sklad EFSI kril 139 poslov v vrednosti 7,6 milijarde EUR vseh sklenjenih poslov. V okviru EFSI 2.0 in sklopa EFSI za MSP so predvidena dodatna sredstva sheme SMEG programa InnovFin v višini približno 220 milijonov EUR. Sredstva EIS v znesku 1 760 milijonov EUR se bodo združila s sredstvi EFSI 2.0 in prispevkom iz proračuna EU, da bi se v obdobju 2017–2022 zagotovil skupni znesek jamstev v višini do 2 200 milijonov EUR.

c) Podpora EIS pobudi za MSP

Pobuda Komisije in skupine EIB za MSP spodbuja financiranje MSP, tako da zagotavlja delno kritje za tveganje za portfelje posojil MSP finančnih institucij izvora. Skladi ESI zagotavljajo večji del sredstev EU, ki vključujejo prispevke instrumentov na ravni EU (COSME in/ali Obzorje 2020) ter sofinanciranje s sredstvi EIB in lastnimi sredstvi EIS. EIS izbranim finančnim posrednikom ponuja neomejeno portfeljsko jamstvo ali instrument listinjenja. To varstvo pred izgubo in možna kapitalska olajšava finančnim posrednikom omogočata, da MSP zagotovijo posojila, zakup in/ali jamstva pod ugodnimi pogoji. Trenutno so v pobudo za MSP zajete Španija, Bolgarija, Finska, Malta, Italija in Romunija. Iz skladov ESI je bilo do zdaj za EIS namenjenih približno 1,2 milijarde EUR, in sicer skupaj s pričakovano obveznostjo EIB v višini do 4,1 milijarde EUR in lastnimi sredstvi EIS v višini 215 milijonov EUR.

d) Podpora EIS platformi Agri Italy

Platforma AGRI Italy, ki jo je EIS ustanovil v sodelovanju z italijanskimi deželami Kalabrijo, Kampanijo, Emilijo–Romanjo, Piemontom, Apulijo, Benečijo, Umbrijo in Toskano, je večregionalni dolžniški finančni instrument nove generacije, ki je namenjen zagotavljanju boljšega dostopa do finančnih sredstev končnim prejemnikom v kmetijskem in živilskopredelovalnem sektorju. EIS prispeva lastna sredstva poleg sredstev, ki jih zagotavljajo italijanske dežele. Trenutno je za platformo Agri Italy namenil skupno 64 milijonov EUR.

e) Okrepljene dejavnosti listinjenja MSP na podlagi lastnih sredstev EIS

EIS si s posli listinjenja prizadeva izboljšati kreditno kakovost, kar originatorjem omogoča diverzifikacijo njihovih virov financiranja ter doseganje ekonomske in regulativne kapitalske olajšave na podlagi prenosa kreditnega tveganja, s tem pa jim omogoča, da zagotovijo dodatna posojila MSP. Na podlagi prizadevanj EIS za pomoč pri ponovni vzpostavitvi listinjenja MSP so bila od leta 2014 podpisana jamstva v vrednosti 15 milijard EUR. Geografska pokritost se je povečala na 11 držav. Obseg dodatnih posojil za MSP s finančnim vzvodom, ki so jih zagotovili originatorji, je ocenjen na 28 milijard EUR. EIS je v zvezi z dejavnostjo listinjenja MSP v istem obdobju uporabil lastna sredstva v skupnem znesku več kot 3 milijarde EUR.

EIS je z orodjem EREM ABS CE podprl srednje tranše poslov listinjenja, usmerjenih v MSP/mala podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo, vključno s sintetičnimi posli in posli prave prodaje. Uporabil je 391 milijonov EUR lastnih sredstev za nakup bolj nadrejenih tranš v okviru produkta neposrednih naložb v vrednostne papirje MSP s premoženjskim kritjem in posle kritih obveznic.

3. KLJUČNE PRIHODNJE DEJAVNOSTI EIS

3.1 Dodatne prihodnje dejavnosti

Evropski investicijski sklad si nenehno prizadeva odpraviti nove ugotovljene tržne vrzeli v financiranju evropskih MSP in podjetij s srednje veliko tržno kapitalizacijo.

a) Dodatne lastniške dejavnosti

i) Dodatna sredstva za lastniški produkt SMEW sklada EFSI

Glede na uspešno izvajanje naložb s sredstvi lastniškega produkta SMEW sklada EFSI so predvidena dodatna sredstva za ta produkt v višini 1,37 milijarde EUR, vključno z 1 milijardo EUR za podsklop 1 in 0,37 milijarde EUR za instrument IFE za zgodnjo fazo, pri čemer naj bi EIS v ta produkt prispeval 155 milijonov EUR lastnih sredstev.

ii) Dodatna sredstva za pooblastilo za sredstva tveganega kapitala v okviru produkta SMEW sklada EFSI

Poleg dodatnih sredstev za lastniški produkt SMEW sklada EFSI bo za pooblastilo za sredstva tveganega kapitala namenjenih dodatnih 1 579 milijonov EUR kot razširitev produkta SMEW sklada EFSI, od katerih bo skoraj 79 milijonov EUR lastnih sredstev EIS.

b) Dodatne dolžniške dejavnosti

Financirani instrumenti za mikrofinanciranje (EaSI)

Komisija in skupina EIB nameravata v skladu s programom Evropske unije za zaposlovanje in socialne inovacije (EaSI) dopolniti pooblastilo za jamstvo s shemo za zagotavljanje nadrejenih in podrejenih posojil mikrofinančnim institucijam in institucijam za socialno podjetništvo, ki bodo nato razširila financiranje na mikropodjetja in socialna podjetja. Poleg sredstev EIB in EaSI se bodo uporabila lastna sredstva EIS v znesku 28,5 milijona EUR, tako da se bo zagotovil skupni predvideni znesek 200 milijonov EUR.

3.2 Vpliv na potrošnjo kapitala Evropskega investicijskega sklada

a) Potrošnja kapitala

i) Lastniški kapital

Obveznosti iz naslova lastnih sredstev EIS na področju udeležbe v obliki lastniškega kapitala so omejene. Od junija 2018 je na voljo 1,4 milijarde EUR. Skupne neto obveznosti zasebnega kapitala v znesku 1,1 milijarde EUR so dosegle 78 % zgornje meje.

ii) Jamstva

Izpostavljenost EIS, ki izhaja iz jamstvenih poslov na lastno tveganje, je konec septembra 2013 znašala 2,9 milijarde EUR, kar pomeni, da manevrski prostor za take posle znaša 6,1 milijarde EUR. Zaradi večjega obsega jamstvenih poslov med letom 2014 in koncem junija 2018 se je izpostavljenost EIS več kot podvojila na 8 milijard EUR, pri čemer je zgornja meja znašala 13,5 milijarde EUR.

b) Optimizacija uporabe kapitala

Povečanje obsega poslov je bilo večje od pričakovanega, kar je bilo mogoče zaradi večje dodelitve kapitala EID. EIS dejavno upravlja svoj kapital, da bi zagotovil nadaljnjo

pričakovano rast do leta 2020. Za zmanjšanje potrošnje njegovega kapitala se izvajajo različni ukrepi, vključno z dejavnejšim upravljanjem portfelja, zlasti v zvezi z lastniškim kapitalom.

c) Prihodnje potrebe po kapitalu

EIS ocenjuje, da se bo do konca leta 2020 kapital, ki mu je bil dodeljen, v celoti porabil ter da bo za nadaljevanje in širjenje svojega prispevka k izpolnjevanju ciljev politik EU v naslednjem večletnem finančnem okviru potreboval dodatno povečanje kapitala. Po njegovi oceni bi bilo potrebno povečanje kapitala v višini 3~3,5 milijarde EUR, da bo lahko v naslednjem večletnem finančnem okviru izpolnil ciljne naložbe v Evropi v znesku približno 100 milijard EUR. S temi sredstvi bi lahko v istem obdobju izvedli naložbe v realno gospodarstvo v višini več kot 1 bilijon EUR.

4. ZAKLJUČEK

Povečanje kapitala leta 2014 je MSP in podjetjem s srednje veliko tržno kapitalizacijo zagotovilo znatno več finančnih sredstev. S povečanjem kapitala se je ustvarila dodatna zmogljivost prevzemanja tveganja, kar je omogočilo obširnejše in hitrejše izvajanje naložb lastniškega kapitala v MSP, pri čemer je imel kapital EIS velik finančni vzvod. Povečanje je spodbudilo dejavnosti EIS na lastno tveganje v zvezi z operacijami za izboljšanje kreditne kakovosti, zlasti za jamstva in listinjenje, s čimer se je spodbudilo zasebno financiranje in povečal dostop MSP do financiranja. Udeležba EU v znesku 178 milijonov EUR v povečanju kapitala leta 2014 je bila bistvena za to, da se je EIS okrepil in zasedel položaj, ki mu omogoča doseganje oprijemljivih rezultatov za evropska MSP.

Predvsem mu je omogočila izjemen uspeh s sklopom EFSI za MSP v smislu dodatnega obsega finančnih sredstev za MSP, kar je znatno prispevalo k temu, da je sklad EFSI do sredine leta 2018 svoj prvotni cilj 315 milijard EUR realiziranih naložb presegel za 20 milijard EUR.

Pričakuje se, da bo EIS presegel prvotna pričakovanja, ki so povzročila povečanje kapitala leta 2014. Do konca junija 2018 je EIS tako več kot 547 000 MSP in drugim končnim prejemnikom namenil skoraj 30 % več sredstev (44 milijard EUR), kakor je bilo pričakovano leta 2014 (34 milijard EUR), hkrati pa ohranil več kot 4 milijone delovnih mest. Do konca leta 2020 naj bi namenil dodatnih 26 milijard EUR, kar pomeni, da se bodo skupne sprejete obveznosti v 7 letih povečale na 70 milijard EUR, za realno gospodarstvo pa bo namenjenih 250 do 300 milijard EUR več. To pomeni, da bodo prvotna pričakovanja iz leta 2014 (175 milijard EUR) presežena za več kot 40 %.

EIS bo imel predvidoma v celotnem obdobju, ki ga zajema večletni finančni okvir 2021–2027, še naprej pomembno vlogo pri financiranju podjetij, zlasti na ključnih področjih evropskega gospodarstva (raziskave in inovacije, MSP, mikrofinance itn.). Po ocenah EIS bi bilo treba njegovo kapitalsko osnovo od leta 2021 naprej okrepiti s sredstvi v višini 3–3,5 milijarde EUR. Vendar so z vsakim povečanjem kapitala povezane nekatere negotovosti. Vendar so z vsakim povečanjem kapitala povezane nekatere negotovosti. Kapitalske zahteve EIS bo treba znova oceniti glede na finančne produkte, ki naj bi jih uvedel pri izvajanju programa InvestEU, in morebitne operacije mešanega financiranja v večletnem finančnem okviru 2021–2027.